

OLMAYANA ERGİ

Sıdk UÇAR

“Hayat dediğın küçük adamların hikayesidir.”

Ara GÜLER

Olmayana Ergi

Sıdık UÇAR

Kapak Tasarımı

Dr. Enes BAŞAK

Mizanpaj

Fatih KIRMIZIGÖZ

Editör

Esmâ Nur Ayşe ÇELİK BAŞAK

1. Basım, Temmuz 2024

ISBN

978-625-94955-0-7

Yayınevi

Ak Oruçođlu Yayınları

Kitap Basım, Yayın ve Tanıtım Hizmetleri

Büyük Sanayi Cad., Elif Sok., No 7/197,

İskitler, Altındağ/ANKARA

+905326220774

www.akorucoglu.com

İÇİNDEKİLER

Yas	5
Parasız Yatılı Günlükleri	11
Korku	22
Hayat	34
Taşrada Beş Mevsim	40
Yazgı	50
Büyü	68
Dönüş	75

Mücbir

Yumurta	78
Martılar, Kargalar, Güvercinler	78
Stola	79
Yitik Kitaplık	79
Şerit	80
Mücbir Sebep	80
Kokulu Orman	81
‘Uykusuz Bir Adam Var, Geceleri Uyuyamıyor’	83
Adıyaman İzleği	84
Aşk	87
Delil	88

Çıkılmaz Sokak	89
İmamın İntikamı	90
Göçebe	97
Pain Au Chocolat	98
Karayazı	98
Aman Hocam!	104
Öyle Bilirim Ki Yaşamak Hüzünlü Bir Uğraştır	106
An	107
Tahammül Mavisi	114
Çamur	119
Suzan	121
Kaybın Kaybı	128
Çal Hele Jimi Kardaş	134
Kargacık Burgacık Pazarı	138
Aşk Üzerine Kısa Bir Kıyas	145
Ebediyet Bulutu	148
Tarah	150
Tenhada Bir Berber	155
Tiyatro, Suya Yazılan Bir Yazıdır	158
Son Söz	167

YAS

‘...Annem

Ki beyaz bir kadındır

Ölüsünü şirle yıkadım.’

Didem MADAK

Adıyaman, 2004

Babası otuzundan sonra dine döndüğü için bu tarihten sonra doğan ilk çocuğunun adını Mücahit kurmuştur. Mücahit, erken konuşur, erken yürür. Yaşlılarla sohbet etmeyi sever. Hayalperesttir. Yaramazlıkta üstüne yoktur. Doğduğunda omuz uçlarında kanat sokumu vardır, kimse fark etmez yazgısı dışında. Babasının deyimiyle taabelidir.

Olayın akşamında oran - orantı çalıştığı için rahat uyumuştur. Güneşli, serçelerin ötüştüğü bir sabaha uyandı o kötü haberi aldığı anda. Akşamdan iyi denilerek apar topar bir hocanın yanına götürülen annesi, hocanın telkiniyle hastaneye yatırılıyordu. Sabahına da ölüm haberi geliyordu.

Bir gece öncesinde ölümün eşiğinde su dahi içemezken bir bez yardımıyla ağzı ıslatılarak ölümün harareti dindirilmeye çalışılıyordu.

Komşuların bu telaşı sürerken o odasında ders çalışıyordu. Matematiğin yersiz ağırlamalara faydasının olmadığını tam o yaşta anlayacaktı. On dört yaşında. Kara yağız, gür saçlı Mücahit. Odasına geçmesi istenmişti. Ne olduğuna anlam veremedi masasının başında bulacaktı kendini. Topraksız bir köylü çocuğu olan babasının okutup dikey hiyerarşide görmek istediği en küçük oğluydu.” Bilmek, hükmetmektir.”, sözünü odasına asacak kadar hırslıydı. Bu hırsının ilerde başına bela olacağını nereden bilecekti?

İçerideki sese yöneldi kulağı. Bedeniyle o yöne doğru hareket etti.

“Kaynanana hakkını helal ediyor musun?” sorusuna maruz kalan annesine baktı. Bu soru üç sefer sorulmuştu, annesine. Her defasında da baş yukarı kaldırılarak ret yanıtı vermişti annesi.” Şansımın evi yakıla.”, dedi güçlkle. Bu tabiri çok sık kullanıyordu.

Nasıl olsa hastaneye götürürler ve tekrar geri döner umuduyla soğuk kanlılığını koruyordu.

Hayatının kırılma noktalarından ilkinin yaşlıyordu.

Ölümün bir bahar sabahı onu karşılaması hayatın bir cilvesiydi. İlk feryat yükseldi evden.

“Anne, seni böyle mi uğurlayacaktık?”

Haykıran ablasıydı. Mücahit’in gözleri doldu. Ölümün soğuk yüzüyle karşılaştığı ilk andı. Bahar, henüz gelmişti oysa.

Ölü sahibinin gözleri kördür. Mücahit yatalak annesiyle aynı odada kalırken keskin bir koku duydu. Odayı değiştirmeye karar verdi. Bu kokunun annesinin çürüyen bedeninden yayılan koku olduğunu sonradan fark edecekti. İş işten geçtikten sonra keşke odamı değiştirmeseydim, diyecekti.

Cenaze konuşmasını amcası yaptı. Babası bir Arap ülkesinde çalışmaktaydı. Babasız büyüdü Mücahit, kardeşleri gibi. Annesi çocuklarını severken,” Analı - babalı yetimlerim” diye basardı onları bağrılarına. Cenaze konuşması yapılırken kardeşlerine baktı Mücahit. Hepsinin gözü yaşlıydı. Konuşma bitiminde komşular toplanmıştı. Akrabalar gelmişti.

Çok geçmeden yurt dışındaki babası, akrabaları tarafından aranacaktı. Cenaze defin işlemleri hızlıca başlatıldı. Yas evi tutuldu. Yas yedi gün camide tutulduktan sonra kırk gün evde sürecekti. Hafta dolmadan babası gelmişti. Üzerinde beyaz bir yazlık montla kapıda karşılaştıklarında Mücahit babasının ona sarılmasını bekledi. Babası hızlıca misafirlerin olduğu odaya geçme telaşına kapıldı. Ortadoğu toplumlarında baba olmak bunu gerektirirdi.

Mücahit babasına çok düşkündü. Bir sarılmayı ona çok görmesine anlam veremeden o da odaya geçecekti. Mücahit yılın belirli dönemlerinde izne gelen babasına nasıl davranacağını bilmediğini anladı. Kardeşi Yunus'un da bu dertten mustarip olduğunu fark etti. Zamanla tanıyacaktı.

Yunus, pazarda kuzeninin yanında çalışıp harçlığını çıkartıyordu. İşe verdiği uzun aradan sonra eline geçen ilk parayla annelerinden kalan vesikalığı büyütüp. Çerçeveletti. Bunun için cebindeki tüm parayı bu uğurda harcamıştı. Fotoğrafçıya gidilirken sanki annelerinin geri döneceği bir heyecan taşıyorlardı. En çok da Yunus'ta bu heyecan gözleniyordu. Gözleyen Mücahit'ti. Bir fotoğrafta donuklaşmış tüm anılar nasıl canlanacaktı? Mücahit bu anı hayatı boyunca unutmayacaktı.

Mücahit o yıl liselere giriş sınavına hazırlanıyordu. Okulunda başarılıydı. Kayıt zamanı geldiğinde sınav giriş ücretini abisinden istediğinde olumsuz yanıt alacaktı. İstedığı para babasının yurt dışından gönderdiği paraydı oysa, çok dokunmuştu ona.

“Okuyorsan, kendine okuyorsun oğlum bana mı okuyorsun?” cevabını alınca sınav başvurusunun son günü, Mücahit erkenden kalkıp abisinin cebinden sınav ücretini çalıp bankanın yolunu tuttu. Her şeyi göze almıştı. Büyük abisi Çınar eve döndüğünde onu bekliyordu. Mücahit dayağı göze alarak giriştiği bu eylemden yara almadan kurtulacaktı. Abisinin sıcak gülümsemesiyle karşılaşacaktı. Pazarda kurulan tezgâhta onun yerine bekleyecek konu kapanacaktı.

Evde ağlama nöbetleri devam ediyordu. Yaz gelmek üzereydi. Babası büyük abisini evlendirip tekrar yurt dışına çıkma planı yapıyordu. Beklenen evlilik yapıldı. Gelin Mücahit'in halasının kızıydı. Kurulacak yengeler cumhuriyetinin ilkiydi.

Mücahit ders çalışmaya devam ediyordu. Okulda onu destekleyen ilerici öğretmenler vardı. Mücahit'in ilgisini çekiyordu bu insanlar. Düzenledikleri konserlerde türkü söylüyorlardı. Gitar çalıyorlardı'.

Bana bir harf öğretmenin kırk yıl kölesi olurum.’, afişini düzenleyen Mücahit tüm olanı biteni anlamaya çalışıyordu.

Öğretmenlerden biri sosyal bilgiler dersinde:

-Arkadaşlar bu sınıfta Yahudi, Hristiyan, Mecusi, Ezidi, esmer veya Alevi var mı?

Mücahit sıra arkadaşını sonraki yıllarda dost olacağı Özcan’ı göstererek:

-Hocam, bu Alevi!

Hocanın yüzü kıpkırmızı oldu. Mücahit, Özcan’a baktı o da aynı vaziyetteydi.

Türk bir anne ile sonradan dindarlaşmış, esmer bir babanın oğlu olan Mücahit toplumdaki habersizdi. Dünyayı kendi mahallesi zannediyordu. Mahalle yoksullardan oluşan köyden kente göç eden topraksız köylülerden oluşuyordu. Hepsisi milli görüşlüydü. Mücahit kendini Türk, Sünni ve zengin sanıyordu. Zenginlik dediysek bahçeli bir evleri ve yurt dışında inşaat işinde çalışan bir babası vardı.

Mücahit yıllar sonra derste o soruyu soran öğretmenin Alevi olduğunu öğrenince hayatının en büyük utancını yaşar.

Şiddete meyilli, hoyrat, futbol oynamayı bilmediği halde takımı kuran Mücahit, annesinin ölümünden sonra melankolik bir ruh haline bürünecektir.

Henüz annesini kaybetmeden önce bir bahar bayramını arkadaşı Nevzat’la alana vardıklarında kamyonetten bozma bir platformda Mücahit’in en çok sevdiği şarkıyı çalan topluluğu görünce şaşırılmıştı. Yanlarına resmi üniformasıyla bir siyah gözlüklü yaklaşır “Gençler ya alana girin ya da burayı terk edin!” dediğinde bir üniversite öğrencisi yere “Beni bul anne” yazıyordu sprey boyayla. Orayı terk ettiler.

Yıl sonu oldu. Okullar kapandı. Mücahit âşık olduğu komşu kızını görememenin acısını, arkadaşlarından ayrılmasına yordu. İlk aşk uzaktan bir balkona göz ucuyla bakmanın verdiği heyecan yıllar sonra anlaşılacaktı.

Liselere giriş sınavı yapıldı, Mücahit sınavı geçti. Babası yurt dışına gitti. Yenge evde krallığını kurdu. Aile dağıldı. Mücahit o yaz Malatya'ya kayısı toplamaya gitti, yevmiyeler altı Türk lirası idi. Bir buçuğu Elçi Emin'eydi. Mücahit kayısı toplarken okuldaki Türkçe öğretmeni Ertan, ona okuması için verdiği Gazap Üzümleri kitabını hatırlayacaktı. Kitabın girişinde bir arzuya duyulan özlem karalıydı.

Malatya'da yol kenarında kurulu çadırlarda sekiz gün karpuz çapası yaptıktan sonra Yeşilyurt'a gidip kayısı toplayacaklardı. Çadırda yaşıyorlardı. Kanaldan geçen suyu içiyorlardı. Çapa yaptıkları esnada dürbünle toprak sahibi tarafından çalışıp çalışmadıkları gözetleniyordu.

Elçi Emin geldi. Büyüklerle konuştu.” Yarın çapa bitiyor. Kayısı toplamaya gidiyoruz.” Elçi Emin, kara kuru çelimsiz bir adamdı. Ovada esen rüzgâr biraz şiddetlense uçacak gibiydi. O ve ailesi temiz şebeke suyu içecek kadar ayrıcalıklıydı. Elçi'nin babası yetmiş yedi yaşında başında kırmızı puşisiyle durmadan sigara içen bir adamdı. Mücahit'in ilgisini çekmişti. Konuşmaya çalıştı Mücahit, olmadı. Adam Türkçe bilmiyordu.

Çadırlar söküldü. Yükler kamyona yüklendi. Malatya'nın Dilek kasabasına bir gece vakti vardılar. Kamyon kasası açıldı. Tam o anda bir işçi Elçi Emin'e silah çekti.

İkisi de Urfalıydı. Çekilen tabancaydı rengi sarıydı. Mücahit abisi Yunus ile göz göze geldi. Mücahit korkmuştu.

İşçi, Emin'e bağırdı:

Ulan bizi tatile diye kayısıya getirdin ailecek rezil ettin. Bunu senin yanına bırakır mıyım?

Mücahit, Yunus'a dönerek kaçalım buradan, deyince abisinden:

Nereye kaçyorsun? Yol, iz mi biliyoruz? cevabını alır.

O gece araya bahçe sahiplerinin girmesiyle tartışma bitti. Mücahit abisiyle çakıl taşlarının üzerinde uyurlar. Erkenden uyanan Mücahit sabah yine abisinden aynı cevabı alır:

Otur lan oturduğun yerde!

Mücahit umutsuzca tekrar uyur. Kalktığına kahvaltı hazırdır. Balından kaymağına her şey vardır. Bahçe sahibi İmam cömerttir. Yeşil Yol filmindeki ana karaktere benzemektedir. Kahvaltı yapılır. Ardından bahçeye gidilir. Üç kardeşin birlikte kurduğu büyük bir çiftliktir burası. Kayısılar ağaçtan indirilir, kasalanır, önceden hazırlanmış toprağın üzerine serilir. Sermek maharet ister. Ardından kıvama gelinceye kadar beklenir, kayısılar tekrar kasalanır. İstif edilir. Ardından içindeki kayısı çekirdeği çıkarılır ve tekrar muşamba üzerine serilip kurutulması beklenir. Toplanır, serilir, patik yapılır, serilir, toplanır... Günler böyle geçer.

Mücahit yüzmeyi kayısı bahçesinde öğrenir. Birgün İmam'ın yeğeni tişörtünü çıkarıp traktör sürerken Mücahit de aynısını yapar. Çevrede mevsimlik işçiler vardır. Yunus birden Mücahit'i uyarıp:

Üstünü giysene oğlum millet sana bakıyor der.

Mücahit de yanındakini, işaret ederek o da giysin o zaman, der.

Bunun üzerine Yunus:

O ağa oğlu yavrum senle o bir misiniz? Giy şimdi şunu!

Mücahit üzerini giyer, üzerine yoksulluğunu teri öyle bir siner ki, zihninde eşitliğin bozulduğu bu anı asla unutmaz.

Hasat biter. İmam Abi masa kurar. Şanlıurfa Birecikli işçiler de gelir. Çay bardaklarına rakılar konur. Yunus, Mücahit'i uyarır: